

ÍGY VÁLTOZIK A SZÜLŐI KAPCSOLATTARTÁS A KARANTÉN IDEJE ALATT

Mózes Zsófi

2020. március 27., péntek 19:05

Most, hogy közegészségügyi vészhelyzet van, az óvodák és iskolák is bezártak, a legtöbben igyekszünk kidolgozni egy élhető alternatívát a mindennapokra. Vannak, akik otthonról dolgoznak, sok helyen lassan beindul a távoktatás is, a barátokkal, nagyszülőkkel pedig online tartjuk a kapcsolatot. De hogyan alakítja a mostani helyzet a külön élő szülővel történő kapcsolattartásokat?

Annak ellenére, hogy a válások száma az utóbbi években csökkenni látszik, Magyarországon minden harmadik gyerek megtapasztalja élete során a szülei válását, azt, hogy milyen egyszülős családban felnőni vagy együtt élni valakivel, aki nem vér szerinti hozzátartozója. Nem könnyű belerázódni ezekbe a helyzetekbe, a jelenlegi korlátozások pedig újabb nehézségeket szülhetnek.

Legyen a gyerek az első

Szerencsésebb esetben váláskor a szülők meg tudnak egyezni a láthatással kapcsolatban, más esetekben pedig a bíróság dönt arról, hogy melyik félnél mennyi időt tölt a gyerek. Az általános gyakorlatban ezek a döntések azonban nem térnek ki vészhelyzetekre, így a jelenlegi helyzetre sem. Mivel a bíróság vagy más hatóság által elrendelt kapcsolattartási rendtől közös megegyezéssel bármikor el lehet térni, ezért a legjobb, ha a szülők közösen döntenek arról, hogy hogyan alakul a láthatás a következő időszakban. Ilyenkor a legfontosabb a gyerek érdekeit szem előtt tartani, ami magában foglalja, hogy a szülők kellő rugalmassággal állnak egymáshoz, az alternatív kapcsolattartási rendet pedig közösen, egyetértésben alakítják ki.

Amennyiben mindkét fél megteszi a szükséges óvintézkedéseket, a vészhelyzet és a kijárási korlátozás önmagában nem akadályozza a kapcsolattartást. Változik a helyzet azonban, ha a gyerek karanténba kerül, vagy a külön élő szülővel kapcsolatban egészségügyi kockázat merül fel. A törvény szerint a szülőknek tájékoztatniuk kell egymást a kapcsolattartást akadályozó körülményekről, és mivel nem a külön élő szülő hibájából marad el a kapcsolattartás, az elmaradt alkalmakat legkésőbb hat hónapon belül pótolni kell.

Ha a helyzet megkívánja, átmenetileg érdemes lehet inkább online tartani a kapcsolatot

Bármikor, szabadon eltérhetnek a szülők a kapcsolattartás rendjétől, amennyiben közösen meg tudnak egyezni az új időpontokról. Előfordulnak azonban olyan esetek is, amikor a szülők nem tudnak megegyezni abban, hogy az éppen aktuális járványügyi helyzetben a kapcsolattartás hogyan valósuljon meg. Ilyenkor, ha a gyereket nevelő szülő úgy dönt, hogy a kapcsolattartásra történő elvitelt a járvány miatt nem biztosítja, a külön élő szülő a bíróságon kérheti az elmaradt kapcsolattartás végrehajtását.

A törvény szerint ugyanis a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegésének minősül, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy kötelezett fél neki felróható okból

- határidőben nem tesz eleget kapcsolattartási kötelezettségének;
- a határozatban megállapított határidő alatt nem pótolja az elmaradt kapcsolattartást;
- a kapcsolattartást kellő indok nélkül akadályozza;
- vagy egyéb módon megghiúsítja a gyermekkel való zavartalan kapcsolattartást.

Ezekben az esetekben tehát azt fogja a bíróság vizsgálni, hogy a gondozó szülő magatartása felróható volt-e. „Ez azt jelenti, hogy megvizsgálják, hogy a szülő úgy járt-e el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az általában elvárhatóság egy zsinórmérték, amit a gyakorlat alakít ki, a vírushelyzethez hasonló helyzet azonban eddig nem állt elő, egyelőre tehát nem tudhatjuk, hogy mi számít ilyen esetben elvárhatónak a gyerek érdekében” – mondja dr. Stummer Vera, a **Patent Egyesület** munkatársa. A jogász kiemeli, hogy az egészséghez való jog a kapcsolattartáshoz való jogot felül kell hogy írja. Ha tehát a gondozó szülő szigorúan követi a szabályokat, de a külön élő szülő nem tartja be a **járványügyi intézkedéseket**, a kapcsolattartás veszélyeztetheti a gyerek egészségét, aminek védelme felülírhatja a kapcsolattartás biztosításának kötelezettségét. Természetesen az így elmaradt alkalmak utólag pótolandók lehetnek, most viszont a legfontosabb, hogy a gyerekek érdekeit tartsuk szem előtt

Hogyan alakul a kapcsolattartás a gyermekkel elvált szülők esetén?

Ha a kapcsolattartásra vonatkozó döntés nem rendezi, hogy mi a teendő veszélyhelyzet esetén (többnyire márpedig nem rendezi), akkor is jó tudni, hogy a szülők közös megegyezéssel bármikor eltérhetnek attól a kapcsolattartási rendtől, amiben korábban megállapodtak, vagy amit a bíróság vagy más hatóság elrendelt. Ilyenkor a vezérelv legyen a gyermek legjobb érdeke, ami azt diktálja, hogy a szülők olyan egyetértésen alapuló, rugalmas megoldást alakítsanak ki, amely alkalmas a kapcsolattartás biztosítására és arra, hogy a gyermek és a szülők egészségét megóvja. A megállapodásról a gyermek véleményét ki kell kérni és azt érettségétől függően figyelembe kell venni.

A veszélyhelyzet önmagában a kapcsolattartást nem akadályozza, ha mindenki megteszi a szükséges óvintézkedéseket. Ha a különélő szülő oldalán egészségügyi kockázat merül fel, vagy a gyermek karanténba került, akkor az a kapcsolattartást akadályozza, ilyenkor a kapcsolattartás szünetel, telefonos vagy internetes kapcsolattartási formák azonban változatlanul használhatóak. A törvény előírja, hogy az ilyen akadályokról a szülőknek folyamatosan tájékoztatniuk kell egymást. Ilyenkor a jogosult szülő nem tehet arról, hogy elmaradt a találkozás, ezért azt a karantén vége után pótolni kell, legkésőbb hat hónapon belül.

Egyoldalú eltérések a kapcsolattartásra vonatkozó döntéstől nem lehetségesek, tehát nem jogszerű, ha a különélő szülő önkényesen nem viszi vissza a gyermeket a kapcsolattartás után, vagy a különélő szülőt akadályozza a másik szülő egyoldalúan a kapcsolattartásban. Ha vitás az, hogy fennáll-e a kapcsolattartást akadályozó járványügyi indok, akkor a kapcsolattartásban

akadályozott szülő kérheti a kapcsolattartás pótlását, és ha a másik fél nem teszi ezt lehetővé, akkor a bíróság dönt majd arról, hogy végrehajtható-e a pótlás.

Vihetem-e a gyerekeket láthatásra a kijárási korlátozás idején?

A rendelet a szülői jogok és kötelezettségek gyakorlása céljából kifejezetten lehetővé teszi a kijárást, így mind az a szülő, aki hozza vagy viszi a gyereket a láthatásra/ról, mind pedig az a szülő, aki ezzel a céllal indul útnak, legálisan tartózkodik az utcán.

Azt érdemes hozzátenni, hogy ha a kapcsolattartásra vonatkozó döntés kifejezetten nem rendezi, hogy mi a teendő veszélyhelyzet, kijárási tilalom esetén (márpedig többnyire nem rendezi), akkor is jó tudni, hogy a szülők közös megegyezéssel bármikor eltérhetnek attól a kapcsolattartási rendtől, amiben korábban megállapodtak, vagy amit a bíróság vagy más hatóság elrendelt. Ilyenkor a vezérelv a gyermek legjobb érdeke legyen, ami azt diktálja, hogy a szülők olyan egyetértésen alapuló, rugalmas megoldást alakítsanak ki, amely alkalmas a kapcsolattartás biztosítására és arra, hogy a gyermek és a szülők egészségét megóvja. A megállapodásról a gyermek véleményét ki kell kérni és azt érettségétől függően figyelembe kell venni.

A kijárási korlátozás tehát önmagában nem akadályozza a kapcsolattartást, de a szükséges óvintézkedéseket mindenkinek meg kell tennie. Ha a különélő szülő oldalán egészségügyi kockázat merül fel, vagy a gyermek karanténba került, akkor az a kapcsolattartást akadályozza, ilyenkor a kapcsolattartás szünetel, telefonos vagy internetes kapcsolattartási formák azonban változatlanul használhatóak. A törvény előírja, hogy az ilyen akadályokról a szülőknek folyamatosan tájékoztatniuk kell egymást. Ilyenkor a jogosult szülő nem tehet arról, hogy elmaradt a találkozás, ezért azt a kijárási korlátozás vagy a karantén vége után pótolni kell, legkésőbb hat hónapon belül.

Egyoldalú eltérések a kapcsolattartásra vonatkozó döntéstől nem lehetségesek, tehát nem jogszerű, ha a különélő szülő önkényesen nem viszi vissza a gyermeket a kapcsolattartás után, vagy a különélő szülőt akadályozza a másik szülő egyoldalúan a kapcsolattartásban. Ha vitás az, hogy fennáll-e a kapcsolattartást akadályozó járványügyi indok, akkor a kapcsolattartásban akadályozott szülő kérheti a kapcsolattartás pótlását, és ha a másik fél nem teszi ezt lehetővé, akkor a bíróság dönt majd arról, hogy végrehajtható-e a pótlás.